

Sirkku Nyström: Kirkolla ja teatterilla on paljon yhteistä

Adventtikalenterin luukku 3.12.2016, Talvikynttilät 1985

Professori Edvin Laine ohjasi Kansallisteatterille Heikki Ylikankaan suuren suosion saaneen näytelmän "Kolmekymmentä hopearahaa". Tällä hetkellä hänellä on suunnitelmissa tehdä näytelmistä filmiversio.

"Miksikö minä haluan filmata Kolmekymmentä hopearahaa -näytelmän? Se on niin hyvä, että kaikella kansalla pitäisi olla mahdollisuus sen näkemiseen."

Tätä mieltä on professori Edvin Laine, joka ohjasi esityksen Suomen Kansallisteatteriin ja oli jo alun perin kylvässä ajatusta heränneitä käsittelevästä näytelmästä professori Heikki Ylikankaan mieleen.

Edvin Laine on uskomattoman temperamentikas mies. Ei vaadi kummoistakaan mielikuvitusta nähdä hänen heittävän ulos ei-toivottuja vieraita tai karhumaisesti halailevan ystäviksi tuntemiaan ihmisiä.

Ulosheittämisestä ei ollut tietoakaan, kun piti puhua Kolmestakymmenestä hopearahasta ja sen merkityksestä ohjaajalleen.

"Tapasin Heikki Ylikankaan ohjatessani Jaakko Ilkkaa Ilmajoen musiikkijuhlille. Juttelimme näytelmäajatuksesta varmaan neljänä kesänä ja siitä syntyi Kolmekymmentä hopearahaa."

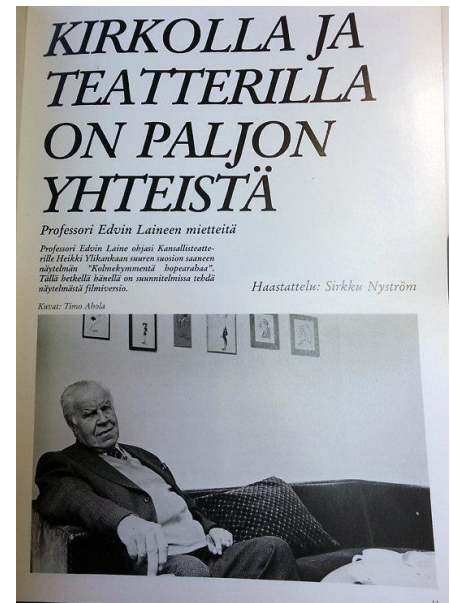
"Sanoin jo tässä vaiheessa, että körttiläisistä pitää kirjoittaa kunnioittavasti. Tähän saakka heränneet ovat joutuneet pilkan ja irvailun kohteeksi tai ote on muuten ollut humoristinen, näinhän on muun muassa Artturi Järviluoman näytelmässä Pohjalaisia. "

"Mielestäni nämä ihmiset kestivät sitkeästi vuosikymmenien paineen ja ovat sen vuoksi näytelmänsä ansainneet. Jos vielä ajatellaan sitä miten paljon uskovaiset ovat halki aikojen tehneet hyvää, muun muassa Pohjanmaalla, niin sitä suuremmalla syyllä."

"Olen onnellinen, että Ylikangas jaksoi näytelmän kirjoittaa ja että se on otettu niin hyvin vastaan. Täällähän on lappanut piispaa, pappia ja maallikkoa, niin että Kansallisen iso sali, jonne mahtuu yli tuhat ihmistä, oli kolme vuotta lähes jatkuvasti loppuunmyyty."

"Kun Mikko Juva oli katsomassa näytelmää, hän totesi itse olleensa paljon huonompi arkkipiispa kuin näytelmän roolihenkilö, ja meni vielä jälkeinpäin kiittämään Kauko Helovirtaa."

"Toisen kerran täällä oli koko salin takaosa täynnä lapualaisia, ja kun näytelmä oli loppu, he aloittivat virren loppuaplodien aikana. Ensin en tajunnut, mitä tapahtui, vaan luulin, että tekniikalta oli lähtenyt vahingossa pyörimään virsinauha."

Sirkku Nyströmin kirjoittama Edvin Laineen haastattelu vuoden 1985 Talvikynttilöissä.

Teatteri kirkkona

Edvin Laine ei halua tunnustautua uskovaiseksi. Silti hänen puheensa ovat välillä sellaisia, että taivaan portilla mietitään varmaan kahdesti, minne tämä mies kuuluu.

"Minulla on aina ollut unelmana saada kerran Kansallisen suuri sali toimimaan kirkkona. Kolmessakymmenessä hopearahassa on kohta, jossa pidetään saarna. Se tehtiin niin, että saarnaaja puhui suoraan katsomoon ja näyttelijät olivat osittain katsomon puolella. Virsi tuli kovaäänisistä salin takaa ja näyttelijät liittyivät siihen. Tässä kohtauksessa sain toteutettua unelmani."

"Kirkolla ja teatterilla on paljon yhteistä. Teatteri parhaimmillaan tekee palveluksen kaikille oikeille asioille, muun muassa uskonnolle. Sekä kirkko että teatteri puhuvat samoista asioista, kuten yhteiskunnasta, oikeudenmukaisuudesta ja vääryyksistä."

"Raadollisuudesta ja kateudestahan Kolmekymmentä hopearahaakin kertoo. Meille suomalaisille on sääntö, ettei kenelläkään saa mennä paremmin kuin minulla. Eikä kirkko ole siitä yhtään sen vapaampi, ajatellaan vaikka joitain papinvaaleja. Valtataistelut tuntuvat kaikkialla."

Kaikelle kansalle

Edvin Laine valmistee parhaillaan 40. elokuvaansa, joka tulee käsittelemään Sibeliusta. Sitten joskus sen jälkeen on Kolmenkymmenen hopearahan vuoro.

"Olen tehnyt joka toinen vuosi elokuvan ja joka toinen vuosi teatteriohjauksen. Nyt teen Sibelius-filmin käsikirjoitusta ja silläkin on kiire."

"Kolmenkymmenen hopearahan esitykseen kytkettiin parhaat voimat, ja se on monella tavalla tärkeä näytelmä. Olisi tärkeä saada sama ryhmä tekemään filmiversio, koska yhdessä me sitä teimme, korjasimme, lyhensimme ja taas korjasimme. Kuvaukset pitäisi tehdä jossain Pohjanmaalla, alkuperäisillä paikoilla, jotta tunnelma olisi mahdollisimman aito ja tekisi oikeutta näytelmän sanomalle."

"Kun näin, miten näytelmä tehoi ja vaikutti, miten se avasi sydämiä sanomaan asioita kuten ihmiset puhuvat uskonveljille ja sisarille, aloin yhä enemmän haluta tehdä siitä elokuvan. Niin hyvä näytelmä on saatava kaiken kirkkokansan katsottavaksi ympäri Suomen."